

PREHĽAD
VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY
za obdobie august 2012
III. senát

Nálezy:

spisová značka	III. ÚS 528/2011
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález - nevyhovené
dátum rozhodnutia	3. júla 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ (právnická osoba) bol v postavení žalovaného účastníkom konania pred okresným súdom, ktorého predmetom bolo rozhodovanie o návrhu spoločnosti (právnická osoba) na uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi pohľadávku v sume 60 408 874, 60 €. V dobe rozhodovania ústavného súdu konal vo veci krajský súd v odvolacom konaní.</p> <p>Sťažovateľ namietal porušenie základných práv na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím najvyššieho súdu o tom, že tri sudkyne krajského súdu neboli vylúčené z pojednávania v danej veci pre sťažovateľom tvrdenú zaujatosť týchto troch sudkýň. Najvyšší súd napadnutým uznesením z 25. augusta 2011 rozhodol o námietkach sťažovateľa opätovne potom, čo ústavný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 105/2011 zo 14. júna 2011 zrušil uznesenie najvyššieho súdu z 20. januára 2011, ktorým najvyšší súd rozhodol o námietke zaujatosti sťažovateľa proti uvedeným sudkyňiam krajského súdu, ako aj ostatným sudcom krajského súdu. Ústavný súd týmto nálezom sp. zn. III. ÚS 105/2011 zo 14. júna 2011 vyslovil porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že skoršie uznesenie najvyššieho súdu vykazovalo znaky arbitrárnosti, a tiež z dôvodu, že najvyšší súd nerozhodol o celom návrhu sťažovateľa.</p> <p>Sťažovateľ uviedol rôzne okolnosti spochybňujúce objektívnu nestrannosť sudkýň súdu a namietal arbitrárnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd konštatoval, že nestrannosť bolo potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, v danom prípade bolo potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu pojednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. či boli poskytnuté dostatočné záruky na vylúčenie akejkoľvek pochybnosti o sudcovej nestrannosti.</p> <p><u>K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. I Nc 47/2011 z 25. augusta 2011</u></p> <p>Napadnutým uznesením z 25. augusta 2011 najvyšší súd rozhodol, že sudkyne nie sú vylúčené z prerokovania a rozhodovania danej veci na krajskom súde.</p> <p>Ústavný súd po preskúmaní predloženého súdneho spisu krajského súdu</p>

	<p>v okolnostiach prípadu považoval námietku sťažovateľa týkajúcu sa procesných pochybení vo veci konajúceho senátu, resp. jeho predsedníčky za neopodstatnenú, pretože namietané tvrdenie sťažovateľa o nerovnakom prístupe vo veci konajúceho senátu krajského súdu pri doručovaní písomností (vyjadrení) procesným stranám, na ktoré sťažovateľ v sťažnosti konkrétne poukazoval, neobstojí. Ústavný súd dospel k záveru o nedostatku relevantnej súvislosti medzi námietkami sťažovateľa o uprednostňovaní druhej procesnej strany na úkor procesných práv sťažovateľa a skutkovou realitou.</p> <p>Ústavný súd v súvislosti s tvrdením sťažovateľa o neumožnení nahliadnúť do zberného spisu krajského súdu pri nahliadnutí do súdneho spisu 8. septembra 2010 konštatoval, že najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia dostatočným spôsobom vysvetlil, prečo je pochybnosť sťažovateľa neopodstatnená.</p> <p>Pokiaľ išlo o námietku sťažovateľa týkajúcu sa ústavnej neakceptovateľnosti rozhodnutia, ktoré vychádza len z vyhlásenia namietanej sudkyne o pomere k JUDr. Š. Z., v ktorom sudkyňa uviedla, že „<i>mala vyslovene kolegiálny vzťah bez toho, aby akokoľvek komunikovala o súkromí</i>“, ústavný súd konštatoval, že v nedostatku ďalších relevantných informácií objektívne vyvolávajúcich pochybnosť o pravdivosti tvrdenia o vzťahu, ktorý nepresahuje rámec kolegiálneho vzťahu uvedeného vo vyjadrení sudkyne, nemožno mať ani z objektívneho hľadiska v súlade s teóriou zdania pochybnosť o nestrannosti sudkyne.</p> <p>Sťažovateľ napokon v sťažnosti vyslovil tvrdenie, že najvyšší súd tým, že nerozhodol o námietke zaujatosti proti ostatným sudcom krajského súdu meritórne, postupoval a rozhodol v rozpore so záväzným usmernením ústavného súdu, ktorým bol najvyšší súd viazaný.</p> <p>Ústavný súd k uvedenému tvrdeniu sťažovateľa uviedol, že vo svojom skoršom náleze sp. zn. III. ÚS 105/2011 zo 14. júna 2011 predovšetkým konštatoval, že najvyšší súd nerozhodol o celom návrhu sťažovateľa v súvislosti s návrhom na vylúčenie sudcov krajského súdu vo vzťahu k ostatným sudcom krajského súdu podľa § 152 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 OSP. Z uvedeného však podľa názoru ústavného súdu, ako aj vzhľadom na dôvody procesného rozhodnutia najvyššieho súdu nemožno vyvodiť, že ústavný súd prikázal najvyššiemu súdu rozhodnúť o sudcoch krajského súdu určitým spôsobom a už vôbec neprikázal rozhodnúť meritórne.</p> <p><u>K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu z 25. augusta 2011</u></p> <p>Sťažovateľ najvyššiemu súdu vytýkal aj postup v konaní pri rozhodovaní o námietke zaujatosti, v rámci ktorého pred vydaním napadnutého rozhodnutia najvyšší súd nezaslal vyjadrenia zákonných sudkýň a vyjadrenia písomností právnej zástupkyne žalobcu sťažovateľovi tak, aby sa sťažovateľ mohol k nim vopred vyjadriť.</p> <p>V súvislosti s uvedenou námietkou sťažovateľa ústavný súd poukázal na svoje skoršie rozhodnutie v tej istej veci (nález sp. zn. III. ÚS 105/2011 zo 14. júna 2011), kde ústavný súd v súvislosti s totožnou námietkou sťažovateľa uviedol, že takýto postup požadovaný sťažovateľom nie je zákonom predpokladaný a že sťažovateľ v tomto prípade nedôvodne vzťahuje zásady charakteristické pre meritórne rozhodovanie súdu v sporovom konaní i na špecifické konanie o zaujatosti sudcov.</p> <p>Keďže ústavný súd nevyslovil porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a zároveň považoval námietku sťažovateľa o porušení základného práva na kontradiktórne súdne konanie podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré je obsahovo totožné s právom upraveným v čl. 6 ods. 1 dohovoru, za neopodstatnenú, konštatoval ústavnú súladnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu augusta 2011 so základným právom sťažovateľa vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>ESLP: Delcourt v. Belgicko zo 17. januára 1970, Padovani v. Taliansko z 26. februára 1993, Pullar v. Spojené kráľovstvo z 10. júna 1996, Buscemi v. Taliansko zo 16. septembra 1999</p>

Nálezy – priet'ahy v konaní:

spisová značka	III. ÚS 173/2012
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o s'ťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález - vyhovené
dátum rozhodnutia	3. júla 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	S'ťažovateľ (právnická osoba) namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu vo veci, ktorej predmetom bola žaloba o zaplatenie nájomného a vydanie bezdôvodného obohatenia, v ktorom s'ťažovateľ vystupoval v postavení žalovaného. Konanie začal v roku 2007.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd vo vzťahu k posudzovanému súdному konaniu z obsahu spisu a vyjadrení s'ťažovateľa a okresného súdu a nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o právnej či skutkovej zložitosti veci, ktorá by mohla spôsobovať predĺženie namietaného konania.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že s'ťažovateľ reagoval na výzvy okresného súdu včas a poskytoval okresnému súdu požadovanú súčinnosť.</p> <p>Ústavný súd zistil, že okresný súd bol bez ospravedlniteľného dôvodu nečinný v obdobiach od 11. marca 2008, keď uznesením uložil s'ťažovateľovi povinnosť vyjadriť sa k žalobe (vyjadrenie bolo zaslané už 28. marca 2008), do 10. decembra 2009, keď nariadil vo veci prvé pojednávanie, a následne v období od pojednávania uskutočneného 19. marca 2010, resp. výziev na predloženie listinných dôkazov zo 7. apríla 2010, do pojednávania konaného 11. októbra 2011, hoci požadované listinné dôkazy mu boli doručené už v priebehu apríla 2010. Napadnuté konanie v čase rozhodovania ústavného súdu o s'ťažnosti trvalo viac ako päť rokov a počas konania na ústavnom súde ešte nebolo právoplatne skončené.</p> <p>Ústavný súd ďalej konštatoval, že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musia zabezpečiť súdne konania, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia.</p> <p>Ústavný súd pripomenul, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa s'ťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol.</p> <p>Navyše, pozornosti ústavného súdu neušlo, že ústavný súd v napadnutom konaní už vyslovil porušenie základného práva iného účastníka napadnutého konania zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru konkrétne nálezhom sp. zn. IV. ÚS 360/2011 z 18. apríla 2012, ktorým zároveň prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných priet'ahov.</p> <p>Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že neodôvodnenou nečinnosťou a nesústredeným postupom okresného súdu došlo v namietanom konaní k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Keďže ústavný súd v náleze sp. zn. IV. ÚS 360/2011 z 18. apríla 2012 prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní postupoval bez zbytočných priet'ahov, nebolo už potrebné, navyše v tak krátkom časovom odstupe, rovnaký príkaz okresnému súdu ukladať.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd: III. ÚS 360/2011

Spracoval: Mgr. Tomáš Majerník

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.